

تنها کشور «بدون پشه» در جهان کجاست؟

پشه‌ها تقریباً در همه کشورهای جهان انسان‌ها را نیش می‌زنند، اما آیا کشوری وجود دارد که این آفت خون‌خوار در آن نباشد؟ بله یک کشور بدون پشه هنوز وجود دارد و البته تغییرات اقلیمی ممکن است پای پشه‌ها را به این کشور نیز باز کند.

پشه‌ها تقریباً در همه کشورهای جهان انسان‌ها را نیش می‌زنند، اما آیا کشوری وجود دارد که این آفت خون‌خوار در آن نباشد؟ بله یک کشور بدون پشه هنوز وجود دارد و البته تغییرات اقلیمی ممکن است پای پشه‌ها را به این کشور نیز باز کند. به گزارش ایسنا، فرادید نوشت: در حالی که کشورهایمانند نروژ، اسکانلند و گرینلند همگی دارای گونه‌های متعددی از پشه‌ها هستند، اما یک کشور نسبتاً نزدیک به آن‌ها یعنی «ایسلند» همچنان عاری از پشه باقی مانده است. (البته قاره جنوبگان نیز پشه ندارد، اما آنجا یک کشور به حساب نمی‌آید.) اما چطور ممکن است ایسلند پشه نداشته باشد؟ دانشمندان در این مورد چند فرضیه مطرح کرده‌اند. یکی از آن‌ها این است که پشه‌ها هنوز به ایسلند نرسیده‌اند. این جزیره صدها مایل از همسایگانش فاصله دارد و وجود اقیانوس در اطراف آن مانعی طبیعی ایجاد کرده که ورود پشه‌ها از طریق پرواز را دشوار می‌کند. با این حال پشه‌ها گاهی با هواپیما منتقل می‌شوند. کیسلی مار گیسلاسون، استاد بازنشسته علم دریاچه‌ها در دانشگاه ایسلند، پس از مشاهده کردن یک پشه در پروازی از گرینلند به ایسلند این موضوع را تأیید کرد. او گفت که پشه‌ها حتی در دماهای منفی می‌توانند برای ساعت‌ها روی چرخ هواپیما زنده بمانند. بنابراین اگر پشه‌ها به ایسلند رسیده‌اند، چرا جمعیت آن‌ها شکل نگرفته است؟ گیسلاسون توضیح داد که کمبود زیستگاه مناسب برای تخم‌گذاری احتمالاً دلیل نیست، زیرا ایسلند در اطراف فرودگاه‌ها دارای برکه‌ها و مرداب‌های فراوان است که مکان ایده‌آلی برای تخم‌گذاری پشه‌هاست. بنابراین محتمل‌ترین دلیل، شرایط سخت آب و هوایی ایسلند است. چرخه زندگی پشه شامل چهار مرحله است: تخم، لارو، شفیره (مانند پیله پروانه) و بالغ. پشه‌های بالغ تخم‌های خود را در آب می‌گذارند که پس از آن لاروها رشد کرده و وارد مرحله شفیره می‌شوند و سپس پشه بالغ از شفیره بیرون می‌آید. رابرت جونز، زیست‌شناس حشرات و استاد دانشگاه لندن، می‌گوید که لاروهای پشه برای رشد به آب مایع بدون یخ نیاز دارند. در مناطق بسیار سرد مانند قطب شمال کانادا، برخی گونه‌ها با ورود به حالت خواب در مرحله تخم، می‌توانند ماه‌ها در آب یخ زده مقاومت کنند. او افزود: «در مناطق گرم‌تر مانند بخش‌هایی از اروپای مرکزی، پشه‌ها ممکن است زمستان را به صورت تخم یا لارو در آب‌های نسبتاً محفوظ که یخ نمی‌زنند یا به شکل پشه بالغ در سوراخ‌ها و مکان‌های محافظت‌شده بگذرانند». اما آب و هوای ایسلند بینابین است: زمستان‌های طولانی و چرخه‌های مکرر یخ‌زدگی و آب شدن در پاییز و بهار باعث می‌شود آب‌های سطحی مرتباً یخ بزنند و دوباره ذوب شوند. جونز می‌گوید: «این چرخه‌ها باعث اختلال در رشد و مرگ تخم‌ها و لاروهای پشه قبل از تبدیل شدن به بالغ می‌شوند و تشکیل جمعیت را بسیار دشوار می‌کنند». اگرچه چشمه‌های زمین‌گرمایی ایسلند در زمستان یخ نمی‌زنند، اما دمای آن‌ها ممکن است برای لاروهای پشه‌ای که به عرض‌های جغرافیایی بالا سازگار شده‌اند، بیش از حد گرم باشد. علاوه بر این، ترکیب شیمیایی این آب‌ها برای رشد پشه مناسب نیست. با این حال، تغییرات اقلیمی ممکن است وضعیت بدون پشه ایسلند را از بین ببرد. جونز اشاره کرد که بهارها و پاییزهای گرم‌تر می‌توانند دوره‌های طولانی‌تر آب‌ایستاده بدون یخ ایجاد کنند و امکان تشکیل جمعیت دائمی پشه‌ها را فراهم کنند. ایمو هانسن، استاد زیست‌شناسی دانشگاه نیومکزیکو نیز موافق است و می‌گوید: «ما در حال حاضر شاهد گسترش محدوده پشه‌های گرمسیری به شمال ایالات متحده هستیم که عمدتاً به دلیل گرم شدن زمستان‌ها اتفاق می‌افتد». اگر پشه‌ها در نهایت وارد ایسلند شوند، این اولین بار نخواهد بود که یک منطقه بدون پشه از بین می‌رود. هاوایی که دورافتاده‌ترین مجمع‌الجزایر جهان است، تا سال ۱۸۲۶ فاقد پشه بود، اما کشتی‌های اروپایی و آمریکایی به طور تصادفی آن‌ها را وارد کردند. به دلیل شرایط آب و هوایی مناسب، پشه‌ها در هاوایی گسترش یافتند و حتی به جنگل‌های مرتفعی رفتند که قبلاً برای زندگی بیش از حد سرد بود. با وجود احتمال ورود پشه‌ها به ایسلند، خطر شکل‌گیری جمعیت گونه‌های ناقل بیماری مانند آندس که عامل بیماری‌هایی چون تب‌دنگی و چیکونگونیا هستند همچنان کم است، زیرا این حشرات برای زنده ماندن به آب و هوای گرمسیری و نیمه گرمسیری نیاز دارند. جونز افزود که با وجود افزایش خطر در جنوب اروپا، مطالعات مدل‌سازی نشان می‌دهند که شمال اروپا حتی تا سال ۲۰۸۰ برای انتقال تب‌دنگی نامناسب باقی خواهد ماند.